

2025-10-07

Ju2025/01540

Remissvar

Ds 2025:20 Utökade befogenheter för civilanställda vid Polismyndigheten att utreda brott

Akavia och Saco-S Polismyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet Ds 2025:20 *Utökade befogenheter för civilanställda vid Polismyndigheten att utreda brott* och lämnar härmed följande synpunkter.

Sammanfattning

I promemorian föreslås att rätten att vidta vissa brottsutredande åtgärder innan förundersökning har inletts (s.k. primärutredning) inte bara ska tillkomma polismän, utan även särskilt utsedda civila tjänstemän vid Polismyndigheten. Förslaget innebär att dessa tjänstemän även kommer få genomföra förenklade utredningar enligt 23 kap. 22 § rättegångsbalken. Akavia och Saco-S Polismyndigheten välkomnar promemorians förslag.

Synpunkter

4.1 Rätten för civilanställda att hålla förhör och vidta utredningsåtgärder utvidgas

Akavia och Saco-S Polismyndigheten tillstyrker promemorians förslag att rätten att hålla förhör och vidta utredningsåtgärder innan en förundersökning har inletts (s.k. primärutredning) ska utvidgas till att även omfatta civilanställda som Polismyndigheten utsett.

Vi instämmer i beskrivningen av att nuvarande arbetssätt medför dubbelarbete, onödig tidsåtgång och försvårar tidig bevissäkring. Detta bidrar till ineffektivitet och slöseri med den kompetens som finns. Genom att ge civilanställda utökade befogenheter kan polisiära resurser frigöras till de uppgifter där deras kompetens behövs mest. Akavia och Saco-S Polismyndigheten vill betona viken av att civilanställdas och inte minst akademikers kompetens bättre tas tillvara inom hela Polismyndigheten.

I enlighet med vad som anförs i promemorian har civilanställda sedan länge utfört förhör och andra utredningsåtgärder inom förundersökning varför det inte innebär någon större förändring att de ges motsvarande ansvar även i primärutredning. Akavia och Saco-S Polismyndigheten vill dock understryka vikten av att de anställda får relevant kompetensutveckling som säkerställer att de har rätt kompetens för verksamheten samt att det finns tydliga riktlinjer kring ansvar och arbetsuppgifter.

Promemorians förslag innebär att dessa tjänstemän även ges möjlighet att genomföra förenklade utredningar enligt 23 kap. 22 § rättegångsbalken. Idag är det inte uttryckligen reglerat vem som får genomföra en sådan utredning. Akavia och Saco-S Polismyndigheten delar

promemorians bedömning att det inte finns några legala hinder för en civilanställd med rätt att vidta primärutredningsåtgärder att genomföra en förenklad utredning. Det är positivt att detta tydliggörs i förarbetena, men det bör, för ökad tydlighet i den praktiska tillämpningen, även framgå av arbetsordning, riktlinjer eller motsvarande.

4.2 Primärutredningsåtgärder ska rapporteras

Akavia och Saco-S Polismyndigheten tillstyrker förslaget i avsnitt 4.2 att civilanställda som vidtagit primärutredningsåtgärder så snart som möjligt ska anmäla åtgärderna till den som har rätt att leda förundersökning om brottet. Det är rimligt att civilanställda omfattas av samma skyldighet att anmäla vidtagna åtgärder som polismän.

Samtidigt vill vi framhålla att formuleringen "så snart som möjligt" kan uppfattas som otydlig och riskera att skapa osäkerhet i den praktiska tillämpningen. Det är därför önskvärt att det förtydligas vad som avses med formuleringen.

4.3 Följdändringar och redaktionella ändringar

Akavia och Saco-S Polismyndigheten tillstyrker förslaget i avsnitt 4.3 att 23 kap. 3 § tredje stycket rättegångsbalken förtydligas så att åklagaren kan uppdra åt annan anställd vid Polismyndigheten att vidta åtgärder i en utredning. Det är bra att lagstiftningen därigenom kommer att spegla den faktiska tillämpningen och skapa ökad tydlighet.

Patrik Nilsson

Samhällspolitisk chef Akavia

Anders Unger

Vice ordförande Saco-S Polismyndigheten

Jenny Wahlbäck

Sakkunnig rättsfrågor Akavia